

Tafsiira Suuratu Az-Zumar-Kutaa 6

Description

Erga Rabbii oltaâ€™aa fi wanta Isarraa dhufetti haala sirrii taâ€™meen amananii booda toltu hojjachuu fi obsuun addunyaa fi Aakhiratti mindaa guddaa argamsiisa. Namni hundarra jireenya tana keessatti tasgabbiif fi gammachuu qabu nama toltuu hojjatuu fi obsa qabuudha. Sababni isaas, toltuu hojjachuun toltuu fida. Tasgabbiif fi gammachuun toltuu irraayyi miti ree? Obsi immoo hojii gaarii akka itti fufan, hojii badaa irraa akka of qabaniif fi yeroo rakkoo akka hin dallanne humna namaaf taâ€™ma. Mee harâ€™ma suuratu Az-Zumar irraa waaâ€™ee toltuu hojjachuu fi obsaa haa ilaallu. Barreefamni mataan isaa waaâ€™ee obsaa waan taâ€™ef yoo dheeratellee akka obsitan isin affeerra.

قُلْ يٰعِبَادِ الَّذِيْنَ ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِيْنَ أَحْسَنُوا فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا
حَسَنَةٌ وَّأَرْضُ اللّٰهِ وَّاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفِّي الصّٰبِرِيْنَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

â€œJedhi, â€œYaa gabroottan Kiyya kanneen amantan! Gooftaa keessan sodaadhaa. Addunyaa tana keessatti warra toltuu hojjataniif toltuutu jira. Dachiin Rabbii balâ€™oodha. Warri obsan lakkoofsa malee mindaan isanii isaaniif kennama.â€œ Suuratu Az-Zumar 39:10

Jedhi, â€œYaa gabroottan Kiyya kanneen amantan! Gooftaa keessan sodaadhaaâ€œ

Kana jechuun: Yaa Rasuula ykn yaa nama namoota gara waan gaariitti qajeelchu fi gorsu!

Muâ€™mintoota dhugaan amananiin akkaan jedhiin: Gooftaan keessan akkana jechuun isaan waama:

â€œYaa gabroottan Kiyya kanneen amantan! Gooftaa keessan sodaadhaa.â€œ Kana jechuun Gooftaa keessan isin uume, isin tooâ€™atu, qananiisu fi dhimmoota keessan qindeessu sodaadhaa. Rabbiin sodaachu (taqwaa) jechuun wanta Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aala itti ajaje hojjachuu fi wanta Inni dhoowwe irraa fagaachun azaaba (adabbii) Isaa irraa eeggumsa godhachuudha. Kanaafu, yaa warra amantan wanta itti ajajamtan hojjachuu fi wanta irraa dhoowwamtan dhiisun Rabbiin sodaadhaa.

â€œAddunyaa tana keessatti warra toltuu hojjataniif toltuutu jira.â€

Ihsaan (toltu hojjachuun) Rabbiin gabbaruu keessattii fi gabroota Rabbiitti tola oolu of keessatti qabata. Rabbiin gabbaruu keessatti toltu hojjachuun hadiisa Nabiyyiitiin (SAW) ibsuu dandeenya: [**Ihsaan**] jechuun akka waan Isa argituutti Rabbiin gabbaruudha. Yoo Isa kan hin argine taateyyu, dhugumatti Inni si arga.â€ Sahiih Muslim 9

Namni akka waan Isa arguutti Gooftaa isaa yoo gabbaree, ibaadaa dhugaa Isa gabbara. Sababni isaas, akka waan Rabbiin arguutti Rabbiin gabbara. Kuni ibaadaa akka bareechisuu, qulqullinnaan hojjatuu fi ikhlaasa qabaatu isa taasisa.

Gabroota Rabbiitti tola oolun immoo qabeenyaan, qaaman, beekumsaan fi kkf nin taâ€™a. Fakkeenyaaf, nama rakkataa qabeenyaan yoo gargaarte, nama dadhabaa miâ€™a isaaf yoo baadhatte ykn baachifte fi kanneen biroo tola ooludha. Gabroota Rabbii keessaa namoonni jalqaba tola oolufi qaban, haadhaa abbaadha. Kanaafi Qurâ€™aana keessatti, akkana jechuun ajaja:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾

â€œGooftaan kee Isa malee homaa akka hin gabbarree fi haadhaa abbaatti tola ooluu murteesseâ€ Suuratu Al-Israa 17:23

Gabroota Rabbiitti tola ooluun akaaku baayâ€™ee qaba. Hayyoonni gariin akkana jechuun namootatti tola oolu ibsan: **azaa (rakkisuu) dhiisu, waan gaarii baasuu fi fuula diriirsudha.** Namoota rakkisuu irraa of qusachuun ihsaana (tola hojjachuudha). Sababni isaas, namni namoota rakkisuu hin dhiisne tola hin hojjanne. Waan gaarii baasun waan gaarii hojjachuudha. Fuula diriirsuun immoo namoota fuula guurun qunnamu osoo hin taâ€™in fuula ifaa fi bashaashatin isaan qunnamuudha.

Kanaafu, ihsaanni (toltu hojjachuun)- Rabbiin gabbaruu keessatti toltu hojjachuu fi gabroota Rabbiitti tola ooludha. [1] Kana booda ibsi: **â€œAddunyaa tana keessatti warra toltuu hojjataniif toltuutu jira.â€** kana jechuun, namoonni Gooftaa isaanii gabbaruu fi Isaaf ajajamuun toltuu hojjataniif fi gabroota Rabbiitiif tola oolan, addunyaa fi Aakhiratti toltuutu isaaniif jira. Addunyaa keessatti toltuun isaaniif jiru, rizqii, tasgabbii, fayyaa, gargaarsa fi kkf. Aakhiratti immoo Jannata qananiin guuttamteedha. [2]

â€œDachiin Rabbii balâ€™oodha.â€

Makkaan keessatti Muslimoonni marsaa jalqabaa irratti hoggantoota mushrikoota Makkaatin hachuucan guddaan isaan irra gahaa ture. Tarii kufrii irratti isaan dirqisiisuu ykn amanti isaanii haala bilisaatin gaggeessu irraa ni dhoowwu. Kanaafu, Rabbiin azza wa jalla Nabiyyii fi muâ€™mintooni gara bakka amanti isaanii sirnaa fi bilisaan itti gaggeessanitti akka godaanan ajaje. Kanaafi, akkana jedhe:

â€œDachiin Rabbii balâ€™oodha.â€ Kana jechuun dachiin Rabbii balâ€™oodha, kanaafu dachii keessatti bakka Gooftaa keessan itti gabbartanii fi amanti keessan itti gaggeessu dandeessanitti godaanaa. [3]

Namni bakka tokkotti amanti ofii gaggeessu yoo dadhabe bakka biraatti deemun amanti isaa gaggeessu dandaâ€™™a. Karaa keessattii fi bakka itti deemutti rakkoon yoo isa qunnamee fi Rabbii oltaâ€™™aaf jedhe obse, mindaa guddaa daangaa hin qabne akka argatu haa yaadatu. Kanaafi itti aanse akkana jedha:
â€™™Warri obsan lakkoofsa malee mindaan isaanii isaaniif kennama.â€™™

Obsi gosoota sadii qaba:

1-Rabbiif ajajamu irratti obsuu

2-Rabbiin faallessu irraa obsuu-hojii badaa hojjachuu irraa of qabuu

3-Murtii Rabbii irratti obsuu- kan akka balaa, rakkoo fi kkf irratti obsuu

Kanniin keessaa obsii hundaa caalu Rabbiif ajajamu irratti obsuudha. Itti aanse Rabbiin faallessu irraa obsu. San booda murtii Isaa irratti obsuu.

Rabbiif ajajamu irratti obsuu jechuun wanta Rabbiin oltaâ€™™aan itti ajaje hojjachuu fi bakkaan gahuu itti fufuudha. Rabbiin faallessu irraa obsuu jechuun qalbiin, arrabaa fi qaaman hojii Rabbiin oltaâ€™™aan dhoowwe hojjachuu irraa of qabuudha. Fakkeenyaaf, kufrii, shirkii, nifaaqa hojii qalbiin wal qabatan waan taâ€™™aniif irraa of qusachuu barbaachisa. Hojii badaa arrabaa fi qaamaniis irraa of eegu barbaachisa. Murtii Rabbii irratti obsuun immoo yommuu balaa fi rakkoon nama tuqu, dallanuu dhiisu fi wanta hin hayyamamne hojjachuu irraa fagaachudha.

Kanaafu, namoonni gosoota obsaa sadan kana qaban, Aakhiratti mindaan isaaniif kennamu daangaa hin qabu. Lakkoofsaa fi safara malee isaaniif kennama. Kuni hundi sadarkaa fi bakka sabriin (obsii) Rabbiin biratti qabu agarsiisa.[\[4\]](#)

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
 مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣﴾

â€™™Jedhi, â€™™Dhugumatti, ani amanti Isaaf qulqulleessuun Rabbiin akka gabbaru ajajame. Jalqaba Muslimootaas akka taâ€™™u ajajame.â€™™ Jedhi, â€™™Gooftaa kiyaa yoo faallessu, dhugumatti adabbii Guyyaa Guddaa nan sodaadha.â€™™ Suuratu Az-Zumar 39:11-13

â€™™Jedhi, â€™™Dhugumatti, ani amanti Isaaf qulqulleessuun Rabbiin akka gabbaru ajajame.â€™™ Kana jechuun yaa Rasuula namootaan akkana jedhi: Rabbiin anaa fi namoota na hordofan ibaadaa Isa tokkichaaf qulqulleessutti ajaje.[\[5\]](#)

Ibaadan hiika lamaaf itti fayyadaman:

Hiikni 1ffaan: Rabbiif gadi jechuu fi of xiqqeessudha- kuni sochii gabrichaati.

Hiikni 2ffaan: wanta ittiin gabbaran- kuni hojii ibaadaati. Hiikni sheykhul Islaam ibn Taymiyah ibaadaaf kenne hiika kana irratti taâ€™™a: â€™™baadaan dubbii fi hojiwwan keessaa fi alaa irraa wanta Rabbiin jaallatu fi itti gammaduu hundaaf maqaa wali galaati. Salaanni, zakaan, soomni, hajjiin, dhugaa

39:14-15

In sha Allah kutaa itti aanu keessatti ibsa aayah tanaa itti fufnaa!

Kitaabban wabii:

[1] Tafsiiru Qurâ€™aanil kariim-Suuratu Zumar-fuula 112-113, Ibn Useymiin [2] Tafsiiru muyassar-459
[3] Madda olii, maâ€™aariju tafakkuri-12/178 [4] Tafsiiru Qurâ€™aanil kariim-Suuratu Zumar-fuula
116-117, Ibn Useymiin, Tafsiiru Saâ€™adii-847 [5] Tafsiiru Muyassar-460 [6] Tafsiiru Qurâ€™aanil
kariim-Suuratu Zumar-fuula 121, Ibn Useymiin [7] Maâ€™aariju tafakkuri-12/182 [8] Tafsiiru Saâ€™adii-
847 [9] Maâ€™aariju tafakkuri-12/182 [10] Madda olii [11] Tafsiiru Qurâ€™aanil kariim-Suuratu Zumar-
fuula 129

[*] Islamweb.net, Shariih Sahiih Muslim 18/116, Imaamu Nawawi

Date Created

February 25, 2020

Author

admin